

Kuulutusleht Hinnad:
 Kuulutuse lehtel 3 mrl. m/m
 Esimene 6 " "
 Edaspidi 5 " "
 Kohastim. Kuulutuseleht 75%
 odavamad.

Ennakkusmaks, mis alla lüpe kirjutuspööraga la saapikamata jääb, maks, alal ei hoita. Suuremad kirjutused saabetahta annut lüpe tagasi, kui sellest murt laetasa.

Kirjutuslõpet peale laetasa lüpe nimis la odavam ei olnud.

XIII aastal.

Seedu maa'eaduse peadoned.

Seedu Asutaw Kogu võttis vastu maa'eaduse lõpuliikult 15. veebruaril l. a. Seaduse on 12 osa või 56 paragrahvi. Tema on ettenähtud, et mõrandaan alla (ehk loetasse riigi maafondi) kuuluvad kõik endised kroomaamad, mõisnikkude ja maapantade maad, mis peale 1904. a. jaotatud Wene mõisnikkudele ümbermenestamise mõttes, 1863. a. rahutuste ajamõtjatele konfiskeeritud maad, kiriku maad, mõnejuuste eranditega, Vermondi-Wirgelitshija Poola sõjaväes teenijate ja Seedu vastu sõdijate maamaranduse, mis suuremad kui 80 hektari. Wäljamaalased peavad oma maad lihvideerima 3 aasta jooksul, müües neid Seedu alamatele; vastasel korral mõrandaan seaduse abil. Wäljamaalasteks loetakse siin need isikud, kelle maad Wene valituse ajal loeti väljamaalaste waranduseks. Mittermõrandaatud sõdade endistel omanikkudel on õigus väljavalida iseenele jaoks 80 hektari laiuses, viimases võib olla 25 hektari maha.

Kõige pealt mõrandaan kõige rohkem hoolitsetud ja suurimad, aga talud kuni 150 hekt. kõige viimati. Sooneid endistele omanikkudele jäetakse tarvilikumad. Kiriku ja kloostrite ja muu kiriku asutuste maad mõrandaan üleüldiste tingimiste põhjal, aga katoliiku kiriku maamaranduse mõrandaanisel peab tähelepanema kanoniliste õiguste normid. Wenealaste poolt arandatud kirikud ja kloostrid antakse tagasi endistele omanikkudele.

Maad antakse kõige pealt mõisa sulastele, kes teda harinud ja kohalike määramise omanikkudele, kellel on vähem kui 10 hektari (juurelõige), ja siis neile ja nende järeltulijatele, kellel maa peale 1861. a. ära võeti ja ühendati mõisatega. Kõik need ilmamaa inimestele antakse 8—20 hekt. maad, määramise omanikkudele lõigatakse juure kuni selle normini. Maa'eaduse läbiviimisel jaotatakse, kui 1/3 küla elanikkudest on nõus, kõik küla isikutele taludesse. Maa ametnikkudele antakse 1/2—2 hekt. maad. Ka linna sulaste ja tööliste jaotatakse maad elamishoone ja aia jaoks. Peale selle antakse maad põllumajanduslikele tööliste, eeskujulikkude majapidamiste järeleandmisel, uutele kogudus-

tele, kui nende liigete arv on üle 2000, kuni 80 hektari ja kultuurilisteks otstarbeteks.

Maad ei anta: väljamaalastele, isikutele, kes ise ei hari maad (väljamaalastel määritud maad lihvideerimisele), kes viimase 10 aasta jooksul maa aramüünu ja ka nüüd ei hari teda, väejuustutele ja viinapõletajatele, isikutele, kelle õigused arandatud või viiratud kohtu otsusega, väljamaalastel Wene ja okupatsiooni ajal poliitiliste põhjuste pärast karistatud.

Maad antakse pärisomanduseks, aga neile, kes soovivad ka rendi peale, kuni 36 aastani. Maa peab arandatud saama 36 aasta jooksul, hakates 3. aastat (sõduritel 5. a.) peale jagamist. Maa hind on rehtendatud ruffi puudades: 1. järgu maa eest 3,6 p., viimase järgu (4.) — 0,38 p. desjatiini eest aastaks. Sisefirjutamise raha (sõdurid on sellest vabastatud) — 10 liiki 75 aukini (marka) hektari pealt, aga linna lähedusel pool rohkem.

Ilma tasuta saavad maad: sõdurid, kes sõjas kaotanud teenuse või haavatud, langevad ja surnud sõduri perekonnad, vabatahtlikud, kes astunud sõjaväesse tema organisatsioonide ajal, enne sõjateenistuse kustumist, vabaduse risti saajad, peale selle ilmamaa inimestele ja väiksemale omanikkudele, kes teeninud rahvuslike sõjaväes, antakse eesõigus maa'eamisel. Ka pikaajalistele rentnikkudele antakse see maa, mida nad harinud, pärisomanduseks ilma tasuta.

Kui annab uutele alumnikkudele ilma protsentideta laenu kuni ligi 30 puuda talve- ja ligi 50 puuda suvi-ruffid jenneks. Laenu peab arastajama 10 aasta jooksul, hakates 3. aastaga peale maa saamist. Uued alumnid ei tohi maad müüa ja väljarendida, väljarendatud sõjaväe teenistuse kustumise, omanikkudele või riigiteenistuse määramise ja haiguse juhtumist (siis võib maa välja rendida). Need, kes 8 aasta jooksul peale maa saamist ei ole asutanud korraldusi majapidamist, kaotanud maa, kui aga 10 a. kõik tingimised täidetud, siis võib omanik maa wabalt ümberkäia: müüa, rendida jne., ta ei tohi ainult maa aramüües jaotada teda väiksematesse tükkidesse, kui 8 hektari.

Jeda sorti mehi, isearanis linnades, laadestati läbisõidul võib näha, ilma et neid tähele ei pandaks, kui nad mõnda isearalist tempu toime ei pane.

Niijuugena mõiks ta, kui see tarvilik peaks olema, ka Sakamaal liikuda, leides igal pool ainult vastutulelikkust ja poolehoidu. Kuid niijuugena arastaks ta aga Remmelgate villas teatavat tähelepanu, sest Nortmundid ei olnud harjunud vastu võtma puht Preisi tõugu inimesi.

Majahoidjale, kes temale aia suure raudvärava ühe avas, andis Sainclair nimekaardi, millel seisis: „Geinz von Krafft, kaubandusagent Berliinis, Londonis, Pariisis, Roomas.“ Peab tähendama, et Sainclair oli tema õfoti salastuskus valik nimekaarte mitmesuguste nimedega, mitmesuguste elututete ja rahvuste jaoks, peale selle veel pool tosinat pasje mormilikkudel blankidel ning tarvilikkude allkirjadega ja tempelmartidega varustatud.

Olge nii lahke, ja andke minu nimekaarti herra Louis Nortmundile. Palun ütlege temale, et minul on temaga kõnelema väga tähtis ja tungivalt asiadeist, mis temasse isiklikult puutuvad. Toonitan, väga tähtsust ja tungivatest asiadeist.

Ta ütles seda Saksa keeles ja kõrgil toonil, nagu see juntrule kobane.

Majahoidja tegi mõis näo, luges uuesti nime kaardilt, silmitses tugevalt küllalt, näitas siis käega kelpuistee poole, mille ääres pingid seisis, ja arisest:

— Olge nii lahke ja oodake seal ühe pingi peal. Annan kaardi teenrile. Ma ei tea küll, kas herra Louis täna vastu võtab, isearanis sel tunnil, kus iga filmapiik sõmatella on oodata.

Kuna see nõndanimetatud Geinz von Krafft pingile istus, läks majahoidja oma teltmajakesse, majutas kaua elektrikella nuppu peale ja tuli siis uuesti välja.

Walgel trepil, puistee offas, murnplat-si taga, tuli nähtavale must fugu, kes trepist alla tuli, ümber murnplat-si läks ja ruttu teltmajakesse poole sammus. See oli teener, kellele majahoidja kaardi üle andis. Prantjuse keeles küllaltis sõnu korates. Teener heitis imestanud pilgu Geinz von Kraffti poole, kes rahulikult pingil istus, ja läks siis sama ruttu tulnud teed tagasi.

Rulus mõni minut.

Tasulijumus on otustatud järgmiselt: kolonistidele tasuta seismaks ja hooned, maharvatud Wene valituse abi. Ilma tasuta mõrandaan 1863. a. konfiskeeritud ja kolonistidele jaotatud maad, mis peale pärisomanduse arastamist ühendatud mõisatega, tasuta ei anta ka 15% 300—800 def. ja 30% veel suuremate mõisa maade eest, mida jaotatakse ilma tasuta sõduritele või nende perekondadele; ilma tasuta mõrandaan ka maa-harimiseks mitteõlbulik maa. Muu maa eest antakse tasuta 1910.—1914. a. kelmise maa hinna järele, filmaspidades maa headust ja nüüdset seisuforda; arvates 1 rubla—2 auk-sini (marka). Hind ei tohi olla kallim kui 480 auk-sini põllumaa ja 120 auk-sini metjamaa hektari pealt. Tasu antakse 3% paberites, välja antud riigikassa poolt. Viimased peab

riik 36 aasta jooksul tagasi ostma.

Suuremaapidamised ja mis mitmesuguste põhjuste pärast on võimata arastajada, müüakse neile isikutele, kes on olnud vabaduse ja Seedu fante laenu.

Wäljamaalastele maad ei müüda, maad rentida väljamaalastel tohivad ainult eeskujul ja isearaliste majanduse ja tööstuse asutuste järeleandmisel. Linnades väljamaalastel mõivad maad rentida ka muutarvitud jaoks, aga ainult valituse loaga igas juhtumises. Seedu alamateks vastandatud väljamaalastel on õigus, maad omandada mitte enne, kui peale 10 aasta. Lõppimäed, wanaaegid loosi waremend ja pargid on valituse hoiu all.

Seadust realiseerib kelmvalitus, 5 liiki melises koosseisus.

—ooo—

Üks lari ja kaks lariast.

See mõte lendab peast läbi, kui lehtedest loeb, et Väti emangeeliimi-lutheruse kiriku sinoodil (veebruari lõpul) on valitud nimetatud kiriku etteotia faks ijeisemat piiskoppi, faks ülemfariast. Väti kogudustel on nüüd oma piiskop (Zrbe), ja Saksa kogudustel oma (Boelchau). Nagu Saksa lehtedest näha, on valimine haruldajest ja koguni ka lastele ootamata üfmeelset läbi müüdnud. Saksa kartnud ka selle sinoodil rahvuslike „mägistamist“ lätlaste poolt, jeda enam, et sinood olnud kofu kufutud ja viiskopi valimine ette kirjutatud sijeminiistri poolt. (Kui meie sijeminiister jarnajed fästufid hakaks välja andma, mis ütles siis küll Kui Oleit!). Aga faks kartus oli asjata, Väti pastorite rahvuslus oli nähtavasti hoopis lahtunud ja valimised lätlad lastest, iegi kinnist hääletamist polnud wai. Waid sinood tõusis faks forda piiskopi ja — faks piiskoppi oli valitud.

Waga ieloomulik on elimele valitud piiskopi — Zrbe — kõne, millega ta valijate poole pööras. Ühtes ütles ta, et nüüd peab wafima jutt ufliffudest ja uflmatutest pastoritelt Väti. Koguduste poolt tehtaw wafte pastorite, faksfaste ja lätlaste, wafel peab ka faduma. Siin nagu kõneleb mees, kes enefes jõudu küllalt tun-

neb, et tervet kirikut enefe ümber fonda-da, et kõiki pastorid oma kiistu peale tõmata. Koguni nii tugewana paistab see mees, et ta kogudustelt arwab nõuda mõimat: kogudusel ei tohi oma arwamist pastorile kofita olla. Pastoril ei tohi midagi tegemist olla rahvuslike fufimusega, ta olgu ainult kiriku teener, kuulutagu Jumala sõna. (See oli endise Tartu ülikooli ufuteaduskonna hääldõna. Wiimane ufuteadlaste konverents Tartus afus aga fefufufale, et õpetaja peab rahwa elust kõigiti ofa mõtma.)

Mõiks arvata, et piiskop Zrbe nii kõit lühed ja wafed faksfaste ja lätlaste wafel tahab fadada, et ta ije wafenuliste poolte lepitaja ja mennastaja ofa tahab etendada. Kuid ootmata pööre mõtab ta kõne. Ta on kui Abraham fef Lotile ütles: Argu olgu üidu minu ja minu wafel, lähed fina paremat fätt, lähed mina pahemat; lähed fina pahemat fätt, lähed mina paremat... Olgu lahutatud fadawalt Väti kogudustel ja õpetajad Saksa kogudustelt ja õpetajateist. On tarwis, et Saksa kogudustel oma ülemfariastne oleks. Paneb ette omalt poolt Saksa koguduste piiskopiks Boelchau. Wafides tõuseb sinood teist forda üles ja teine piiskop on ka valitud.

mu herra, ja see wiis, kuidas teie mulle wastafite, paneb mind natuke punastama, kui teile juletan, et mina olengi Jean de Sainclair Sõnagija...

— Teie! hüüdis Louis Nortmund.

— Mina ise. Kas teie lubafite mind minna tualettkabinetti ja mulle anda lasta minna õfoti, millest teener mind fise tuues waga fobustawal wiisil wabastas. Sainclair von Sraffti ära ja Jean uuesti jalale Sainclairi, kelle näojooni teie ajalehtedest olete tundma õppinud. Siis jutustan pikemat.

Sõnalaujumata ja ruttu wiis Louis Nortmund imelikult küllaltis enda toalettkabinetti; siis tõi ta ije ka õfoti ja faks seniks ära, kuni Sainclair oma toaletti teeb. Weerand tunniga oli Sõnagija jalle Sõnagijaks muutunud. Kui ta walmis oli, tuli ta famast ufest välja kuf fisegei oli länud, ja leidis eesfotast herra Nortmundi ootawat.

— Väime alla, ütles tööstur.

Nad tulid jalle herra Nortmundi töötuppa, mille afnad nüüd kinni olid. Kabinetti oli walgustatud mitte ainult suure kroonlühtri elektrilampidega, waid ka feina-lühtrite lampidega.

Louis Nortmund waatlus nüüd selle heleda walguse käes Sõnagijat, kes filmi pidi pilgutama, jelt walgus oli temale liiga hele...

— Do, mu herra! hüüdis efsafane waimustatult, wäljafirntatud täni, naermat filmil, röömuft hülgawa näoga. Do! mu herra, misfugust au ja headmeelt teie mulle teete!... Jean de Sainclair Sõnagija on siin!... Do, mina ei taha teid fufimistega tiilitada! Teie jutustate fies, kui tahate. Minu isa ja mina, meie teenijad ja töölised, meie jöbrad ja meie warandus: kõik fef on teie fäntada. Seft ma arwan, et kui teie minu juure olete tulnud Preisi juntru wafimise off, siis peab teil selleks waga tähtis põhjus olema. Teil on ees misfjuugune efspeidifioon, uurimine, jacht mõi foda... midagi rafket ja hädafufufuf... Kuid aeg on õhtuföögile minna. On teil aega fõm-mijeks, enne kui jutustama ja tegufjema hakata?

(Järgneb.)

—ooo—

— Mina ei ole mitte Geinz von Krafft.

Eufifer.

Jean de la Hire'i romaan.

III.

„Remmelgate“ villa afub Kolmarist loodepool, kümme minutit jalast minna linna feflpaigast. See on juur maja XVIII. aastajalast. Teda ümbritseb ilus park, kus loofleb oja, mille kaldal ufked remmelgab fästwad. Nortmundid, alal hoides oma Prantjuse fudame ja waimulaadi, olid jäänud 1871. aastal oma wanaas Elfaffi mõisa, kus neil juured fefrufööfjad olid. Peale selle oli neil määratu hulk põllumaad. Pärast Elfaffi ühendamist Sakfamaaga püfifid Nortmundid tagafihidlikul, järelandmatul ja koguni protefteerimal fefufufahal Preisi wõimude vastu, misfugume olef neile palju rafkust tõi. Nortmundid pärandafid selle oleku muutmatast põlwest põlwe.

Kui 1918. aastal Kolmar jalle Prantjuse maa omaks fai, olid Nortmundid efsimejed, kes aukse tõufid, tafufs rafkuste eest, mida nad 47 aastat olid pidanud konnatama.

Sel aastal, mil Jean de Sainclair Nortmundi perefonda ootamata rahutust tõi, fefis fef perefond koos kumeft ifikult: wanaisa Charles, kes oma 74 aastast hoolimata veel õlge fõbus oli; tema poeg Louis, 40 aastat wana; ja wiimaks selle paari kolm last: Paul, Pierrette ja Jacqueline. Poisik oli alles hiljuti Saint-Chr'i fefafooli pendud. Mafemad tütarlapsed, kes olid palju nooremad oma wennaft, kõigeft 12- ja 10-aastased, õppifid fõbus ema ja diplomeeritud foflita-janna juhatusel.

Kättis Corjat'i ja Bilou autoga Mühfhaufeni, fõitis Sainclair weel famal päewal, 11. mail, Kolmaris, kuhu ta kell 19 jõudis.

Mühfhaufenis oli Sainclair mitmes mõdrastemajas käinud, igal pool ije wafimusega. Sgal pool mafis ta tua 24 tunniks ette. Ta läks fise üheft ufest, tuli wafje teifist, ifegi afnast, kui fef wõimalik oli. Temal oli kaafas ainult ferge õfokott, mis fjal-das parufaid, riideid ja muid tarwilikke afju wafimuse muutmiseks. Kui ta Kolmaris rongile läks, ei oleks teda ka Corjat ja Bilou ära tunnud. Temal oli kaubandus-agendiks muutunud Bommerni juntru nägu, wafimuse, fõnnaf ja fõmbed. Niijuugena arastas ta wafem tähelepanu Elfaffis, kus

Mis see on? See on ilus ja maga jutt ühest karjast ja kahest leplikust karjast.

Aga kui ehk kord ajad tulevad, kus leplikude karjaste ajamele saavad leppimastud — kui tergesti ei tule kottupõrge karjaste vahel — siis on kões ka lõplikult karja jagamise tund. Kuid ka see pole kohutav. Kummagil karjastel on ju algusest peale oma kodu ja leivakott. Ja kari läheb sinna, kuhu teha aetakse.

Mis juhtub siis, kui ühel piiskopi toolil istub modern uuteadlane, ja teisel ortodoks? Kas ei mõi mitte siis juhtuda, et see viimane tagandab mõne „usmata“ õpetaja oma piiskopkonnas, ja esimene mõtab selle tagandatud õpetaja, kui otstutud tööliste, kahel küel vastu oma piiskopkonda? Siis mõis juhtuda, et õpetaja, kes täna häbige mälja liitati Peetri kirikust, homme aaga astub Pauluse kiriku kantslisse. Ühe piiskopi otjus ei pruugi ju teisele sidum olla. Nõnda arvame, et kahe ülempiiskopi olemasolu ühes kirikus mälja viib selle kiriku kahets jagunemisele. Selle vastu ei saa ju ka põhjusemõttelise midagi olla, et igal rahvusel lõpuks oma kirik ja usk on. Seetõttu, ideoolest, igal rahval on nii ütelda oma pärane usuorjaan, omad mõisted ja arusaamised usust ja kirikust. Absoluutist usku ja kirikut pole olemas. Kui jaksad niisuguse omapärase rahvuslike usu mäljaarene misse poole tüüritada, siis ei mõi kellegil selle vastu mitte midagi olla, — muudugi nii palju kui võrd see rahvusline usk ei muutu kähkaskuse taimelamaks. Kuid arusaamataks jääb, miks kõneldatakse kolmاید jönu ühe kiriku ülesehitamise ja tema kaitsmise lahustude ja uskmatus eest

(„Meb. B.“ nr. 60), aga malitakse kaks ülem piiskoppi, mis ühe kiriku jagunemisele viib.

Segeelikult on aga asi viist palju lihtsam. Saksa pastoriid, kelle käes senini kiriku asjus jäme ots oli, ei saa siemistest sellega leppida, et ülemkarjajaks neile oleks lätlane. Juhtijal on ju raske end juhtiva seisu kohani alandada. Kui juhtida ei saa, siis juhitam ei ole ma ka. See on kahe piiskopi olemasolu põhjus. Seetõttu pole siiski võetud vahet Juuda ja Greeka mehe vahel, siis pole ometi kahte ülempiiskoppi tarvis keelemurrate lahumineku pärast. Niisugust kartust aga, nagu päälefs kord Läti piiskopi toolile mees, kes Saksa keelt ei oska, ei pruugi küll kellegil olla.

Lõpuks ei saa märkust tegemata jätta sinoodi korra kohta, kus maliti kaks piiskoppi. Sinoodil olid koos Läti õpetajad ja Saksa õpetajad. Ihtiselt maliti mõlemad piiskopid. Nii siis jaksad malivad lätlastele ja lätlastele jakslastele piiskopi. Sarul dane vennalikkus ja üksteise vastastikkus tundmine. Meile aga paistab küll, et loomulikum oleks olnud: ühine sinood otjus ka siisimise, kas malida üks ehk kaks piiskoppi. Kui on otjastatud, et kaks piiskoppi, siis jaguneb sinood kahets ja kumbki pool malib omale ije piiskopi. Niias talitati palju lihtsamalt. On aga küsitav, kas kõige lihtsam talitamisviis igakord ka kõige otstarbekohasem on.

Nõnda kõlab meile eialgu meidi mõdrastatavalt ilus ja maga jutt ühest karjast ja kahest karjast.

—rt.

—ooo—

Riigifogu

Koosolek 21. märtsil 7. 5. p. I.

Juhatab abiesimees A. K e r e m.
Koosolek algab poeletunnilise hiljatsjäämisega.

Publikumi ruum on fuulajaid tungil täis. Suurem hulk näib tulnud olevat maadööliste kongressilt.

Mkl. S. Piiskar teeb ettepaneku, et töö- ja puhkeagade korraldamise, põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise ja töötatööliste kinnitamise seadus päevakorras ettepoole nihutataks. Riigifogu liitkas selle ettepaneku tagasi.

Redaktsiooni komisjoni parandused postiagentuuride seaduse, malla- ja maafonna omavalitsuste maksude kohta käitva 31. dek. 1920. a. seaduse täiendamise seaduse ja lohususmaksu muutmise seaduse kohta mõdetakse vastu.

Rahaministeeriumi koosseisu ja palgamäärade muudatuste seaduses, mis malituse efitoja parandustega komisjoni tagasi anti, on komisjon ainult ühe paranduse tarvilikuks leidnud, nimelt jätta Narva tollivalitsuse koosseisu üles üks kodude ülevaataja. Selle parandusega mõdetakse seadus 2. lugemisel vastu.

Mjunikkude ehituslaenu seadus mõdetakse 3. lugemisel vastu.

Wäikemaapidajate rendilepingute pikendamise seaduse § 4 muudetakse Mkl. P alwadre ettepanekul järgmiselt:

„Kui rentnik rendilepingu pikendamist selle seaduse põhjal ei soovi, peab ta sellest wallawalitsusele teatama hiljemalt 15. aprilliks 1922. a. Wallawalitsus on kohustatud seda teadaannet rendileandjale 7 päeva jooksul ebaft andma. Ei ole jarnast teadaannet tehtud, siis loetakse rendileping pikendatuks.“

Endise redaktsiooni järel pidi rentnik rendilepingu pikendamise soovist wallawalitsusele teatama. Kuna rentnikka, kes selle seaduse alla käivad, umbes 6000 on, siis tekkis selle tõttu liig suur kirjavarhetus, misparast seltoodud redaktsioon otstarbekohasemaks leiti.

Mkl. S. Piiskari parandus, mälja-renditud maaala normi, mis pikendamise alla käiks, 5 tiinu pealt 10 tiinu peale tõsta liitatakse tagasi.

Seadus mõdetakse Mkl. P alwadre parandusega 2. lugemisel vastu.

Raudteeseaduse § 152 (M. S. R. XII föide) täiendamise seadus mõdetakse teisel lugemisel vastu.

Amnestia seaduse § 1 juure panewad lsefeism. joti. (P. Keerdo) pika paranduse ette, mis laimatuslist poliitilist amnestiat nõuab.

Mkl. S. Martna teatab, et f.-dem. rühm ei loo lsefeismate rühma ettepanekuga ühtne-

da ja paneb § 1 kohta uue redaktsiooni ette. Komisjoni aruandja ei ühine tehtud parandustega.

Mõlemad ettepanekud liitatakse hääletamisel tagasi. Sarnasuse seaduse otjalefs kaab ka komisjoni § 1, mis 29 häält poolt ja 39 häält (ka töderakonna hääled) vastu kaab.

Mkl. S. Piiskar efinab uue ettepanekuga, mis seadusele siju tahab anda, sest järelejäanud ainuie paragraaf räägib seaduse täitmiseft. Ettepanek liitatakse tagasi.

Sieminister A. Einbun d tähendab nende efiarmamiste peale, mis Mkl. P. Keerdo ja S. Piiskari poolt ettepanekute põhjendamisel efile toodub.

Praegusel ajal ei istu poliitilisi jüüdlasi administratiiv teel finni: Meil matjab niigume kord, et iga kirjategija peab otsekohe kohtuõnnule, kohtuuriiale poliitise wõimu poolt 24 tunni jooksul üle antud soama.

Teatavasti praegusel ajal administratiivkaristust üleüldise enam ei ole, wäljaarwatud ainult karistused omawolitsifelt üle piiri tulemise eest, wäljamaa alamate kohta, ja peale selle administratiivkaristused sõjajärelkorra piirkonnas Wene piiri ääres nende kohta, kes ilma loata sõjariista on pidanud ehk kannud. Minult need kaks liiki administratiivkaristust on olemas. Poliitilisi kui ka kriminaal jüüdlasi administratiiv korras kinnipidada ei saa.

Mkl. Keerdo järele pidawat poliitiliste jüüdlaste arv meil 17 tuhandeni ulatama, meil on aga kofku wangistute arv 2700—2800. Nende seas on poliitilisi jüüdlaseid 120 ümber.

Kuna amnestia seaduseelnõu 2. lugemisel tagasi liitatakse ja mingisugust materjali pole 3. lugemisele anda, siis loeb juhataja, et see seadus on lõplikult tagasi liitatud.

Koosseisu komisjoni efitis, mida põhjendab Mkl. P a l w a d r e, kommunisti Paula S ä r w e wahi alt wabastamise asjus mõdetakse vastu. Aruandja tähendab, et Paula Särwe vastu isikifult ei olemat muud jüüdistust ette tuua, kui seda, et ta on kuulunud Tallinna linnavolikogu komm. rühma ja noorproletaarlaste ühingusse ning on kandideerinud Riigifogu walimistel ametiühifuste nimekirjas. Need jüüdistused ei mõimat mälja kutsuda hukkamõistumise ega tagafusumist.

Riigifogu teeb wepandtunnilise wahesaja. Selle järele jatkatakse riigi 1922. a. eelarwe waelufi. Sõna kaab Mkl. E. R ä g u (kommunist).

Kõne ajal on juhataja sunnitud Kägule mitu märkust tegema ja kõnelejat korrale kutsuma.

Järgmisena on sõna Mkl. W. E r n i s'i (foti.-dem.).

Kõnelejat, kes tabelite ja kähkiskia ruffi-

dega kõnetoolile asub, mõdetakse üldise naeruga vastu. Kõigil on teada, millest niid jutt tuleb. Enne kui asja juure asuda, teeb Ernits paar fisejuhatawat märkust.

Eelarwe ei ole mitte iifi malitfufe poliitika, waid terve maa elu üldine kujutus. On etteheiteid tehtud, et malitfufe poliitika wäga paremale poole kistuda. See on alati, et peale kōda ja rewolutsiooni paremale poole minnakse, mida praegusel Rõufogude Wene-maalgi näeme. See on wäga loomulik asi, mille vastu waeluda ei saa. Kõsimine mõib selles olla, kui kaugele paremale poole minnakse ja kuhu kohta seisma jäädatakse? Mis Gesticse puutub, siis näeb kõneleja, et wäga kaugele paremale poole minna fiin ei saa. Selleks on kõige pealt olemas materjaalne takistus. Meie riit seisab koos peaaufalikult wälke-kodanlastest ja wälke-põllupidajatest. Suurkodanlast on meil mõrdlemisi wähe ja feodalklassifit on ainult riismed järele jäänud.

Praeguse parempoolse poliitika juures on meie riit wäga palju arenenud, seft et meil wahempoolne opposifitioon wäga nõrk on. Mida kindlamaks ja tugemamaks meie riit kähb, jeda juurem oja tema rikkuseft langes jülle kodanufelc. Kujunegu wahempoolne ühine front kuida tahes, suuremale wõimule ei pääse ta meil Gestic mitte enne kui Wenemaa olukord ei ole paranenud.

Edasi teeb kõneleja etteheite, et malitfus pole küllalt hoolifitsemud meie riitfise kombfufe eest. Moraali rikkumisele järgneb harilikult kōda. Kui moraaliline wahetord riitfide wahel puudub, siis ei saa ka nende wahetorda normeerida. Keegi jaadib on Soomes lubanud niuufi ütelda, et Soome riigi keeluseaduse kulus elawat keegi naabririit jne.

Niud efitab kõneleja andmeid piiritusproduktifiooni kohta. Näitab, et juurem oja piiritust on kodus ära joodud, kuna wälja dige wälke kwantum on weetud.

Kuritegevus on alkoholi müügi ajal tõusnud. Umbes 2 miljardi marfa lähes meil aastaks wiinajoomise peale. Keeluseaduse läbimiiuifeks ei ole praegu eeldufi; jeda wõiks tulewifus teha.

Setumaaft kõneledes seletab, et seal wenestamife poliitika edasi keftwat, mida fife-minifiteerium kahjufs ei takistawat. Koosolek lõpeb kell 10,5 min.

Riigifogu koosolek

on täna kell 5 p. l.

P ä e w a k o r d: 1) Rahaministeeriumi koosseisu ja palgamäärade muudatused — kolmandal lugemisel. 2) Wäikemaapidajate rendilepingute pikendamise seadus — kolmandal lugemisel. 3) Seadus raudteeseaduse § 152 (M. S. R. 12. föide) täiendamise kohta — kolmandal lugemisel. 4) Riigi 1922. aasta eelarwe. 5) Töö- ja puhkeagade korraldamise seadus Mkl. P. Keerdo, E. Soonas'e, S. Piiskari, E. Rägü ja S. Wanja efitis. 6) Seadus põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise kohta — töökaitse komisjoni efitis. 7) Töötatööliste kinnitamise seadus — kommunistilise tööliste rühma efitis. 8) Seadus maaseaduse § 1 märkus 1 punkt 2 muutmise kohta — Mkl. S. Rõd'i, G. Stakelbergi, M. Wod'i ja B. Bekold'i efitis.

Kool.

Pärnus koolist wäljake'betud õpilase tagafiwõtmise kohta

teatatakse meile, et Pärnu ühisrealgümnaasiumifit freigi päraft wäljake'betud õpilastelt, kes uuesti kooli astuda soowifks, palwefirjate wastuwõtmise tähtaeg lõppeb 20. märtil. Selle päewa õhtufs andfid kõige 125 õpilase wanemad, peale mõne üffiku, tagafiwõtmise palwe ära. Palwefirjate wastuwõtmine kestis fellepärast, et tarwis oli kõiki palujaid (endifi õpilasi ja nende wane-maid) põhjalikult üle kuulata. 21. märtil waatab pedagoogika nõufogu ühes wane-mate komiteega palwed läbi, ja paneb järg-misel päewal minifiteeriumile nende õpilaste nimekirja ette, kelle kohta ta niuüwõrd tõfiseid wabandawaid põhjufi leidnud, et wõimalikufks peab nende tagafiwõtmiseks luba paluda. Arwatawasti ei saa minifiteerium neid lubafid õhturalt anda, seft juurdu-lus on felfitanud paljude õpilaste tõfist jüüdi wahetuhtumise tekkimisel ning arene-misel.

Koolitöö Paastu-Maarjapäewal.

Saridusminifiteeriumi koolifofond on teatanud, et apofitfuf-digenufifit õpetajaid ja õpilasi wõib 25. märtil, f. o. Paastu-Maarjapäewal, wabastada neift tumbideft, millal neil waaja on ufufistest talitufest oja wõtta.

Sport.

Wiljandi maafonna spordiühingu peakoole-

olek

peeti 19. fip. ühingu ruumides ära.

Peale läinud aasta aruande ja 1922. a. eelarwe wastuwõtmifit, otjufitati fowadel üle-maafondline spordipäew spordi mähgifeste müitufise ja fellekohaste pidudega ära pida-da, kes Wiljandis ja kui wõimalif ka maa-fonnas spordi kufufi korraldaks. Peale felle otjufitati jalgpalli liitu astuda ja maa-fonnas afuwatele ja ühingutes olewatele spordi ringidele ettepanek teha, wõimalikult jalgpalli mängu edendada.

Ühingu on praegu 15 spordi ringi, umbes 100 liifmega, nende seas dige fuur prof-fent koolifipikafi, näit. Wiljandi spordi ringis 60%.

Juhatusesse maliti D. Wares, S. Paju, G. Roosmann, R. Miffelsaar, S. Jõrus ja T. Anderfon.

Rewifijoni komisjoni — G. Talts, S. Schults ja D. Särn. Ühtlafi maliti ka efitajad jalgpalli- ja ülemaalise spordiliitu, — efimefese R. Mutli, A. Kemmet ja R. Miffelsaar, wimafesje — S. Paju, D. Wares ja W. Ormifon.

Teated Wenemaalt.

Kudas Wenemaal seemnemilja weetakse.

„Rabotfifi“ 15. märtil kirjutab Marikfö-nift: Kuberemangu feemendamiskatwa ar-mele jõudis fiia 333 wagunit seemnemilja. Kaudteel malitfub firjeldamata lohafuf, Wäga fagedasti tuleb wili ilma kaafirjade-ta, weel fagedamini puuduwad aga wilmama-gunitel plombid. Seemnemilja kui ka nälja-hädaliste wilja mawastatakse kõige hähema-tamal kombel. Teedel hulguwad afaealifed ja mitmesugufed kahklased iifud ümber, wufistawad wagumite pörandad läbi ja mawastawad wilja. Sgal laadifal, wafil ja lo-dutöölifel on ifeäralifed tawud, kuhu kuni 15 naela wilja ehk jahu mahub. G.M.

Ufurandamine omale hualc.

Ameerika Wenemaalc abiandmife komi-tee efitaja jaadab „Chicago Tribune'ile“ tea-teid firgiitfide olufkorraft Drenburgis, kufu-tades järgmift kolebat pilti:

Kai tee wiib furnuaiale, mis afub um-bes 1½ kilomeetrit linnaft eemal. Kui näl-gijad linnaelanifud tunnewad, et nende wiimane jõud kaob, lähewad nad wankude-s ja waurudes teed mõõda furnuaia poole, et feal furra, seft nad ufuwad, et fel juhtumif-el, kui nad otfe furnuaial maha wufifewad, nende kehadele aset antakse pühifjetud maa-pinnas.

Sga päew kufuwad selle kähgu juures teele maha mõned rändajafit, ja jääwad fenna kolmeks, neljaks päewaks wedelema, ku-ni neid käh peale forjatasse ja juurde lah-tifesse auifu fejet furnuaeda heidetakse. Peale selle jääwad aga weel fajak furnufe had matmataft furnuaiale wedelema.

—ci—

Ameerika ajalehe juubelpäew

Niifitfedes juubelpäidu, annawad fuure-mad Ameerika ajalehed wälja tingimata wõimalikult pakfu, mitmesajalehefufjelife juubeliraamatu, milles firjeldatakse pikalt ja laialt lehe ajaloolift arenemiskäifu.

Siljuti pühifites „New-York Times'i“ wäljaandja Adol' Wõs oma 25-aastast juubelpäewa, mis oli ühtlafi ka lehe pidu-päewaks.

Ei püudunud muidugi teada, ka kehafaz juubeliraamat, kufi on näha, et aastal 1896., minnes Wõfi kätte, oli „New-York Times“ peaaegu mäljafuremas, seft ta ilmus ainult 18.000 efitplaris ja fai iga päem 1000 dollarit kahju.

Aastate jooksul andis Wõs lehte wälja laenatud rahaga ja pani wifalt wastu ras-kuftele, mille ees mõni wähem energiline mees olefs kofkunud, ning wiis lehe ärili-felt ja tehnilifelt hiilgawasse feifuforda.

Praegu trükitakse „New York Times'i“ 360.000 efitplaris. Kuufutufi oli tal 25. aasta eeft 2.227.196 rida aastaks, niuüd on neid 23.747.395 rida. Lehe äriline läbikäif on aastaks 15 miljoni dollari peale tõusnud. Juubeliraamatus toonitatakse iffa ja wuesti, et „New York Times“ olla täiesti ifefeifem ning „riippumatu“ ajaleht.

Lõpooletst on ta päris warijamatult fuurfapitalifitide teenifufes ja hoiab hoo-lega oma weergudeft eemale kõife, mis wä-hegi wõiks feista wastulus noide hufwidega.

Sellega on ka feletatam, et teabete roh-kufe pooleft impronereiw leht paljufi jätat-foowida kwoalitatiuifelt ja eetilifelt.

—ooo—

—ooo—

**LACRIMA CHRISTI
MARTINI & ROSSI**

KUI PEETRUS SURMA
OLI MOISTETUD,
SIIS KUSIB ROO!
MA KONTUNIK!

MIS
ON SU
WIIMANE
SOOW?
ÜKS KLAAS
KRISTUSE
PISARAID!

OLI PEETRUSI
WASTUS.

PEALADU: LÜSCHER & MATIESEN. TALLINN

PEALADU: LÜSCHER & MATIESEN. TALLINN

Rühkas piimarahu, kui teda nii alal ho-
 da, et õhki ja walguis talle ligi ei pääse-
 mianutub püsima aja järele niimisi, et wäikse-
 hulgal aurawaid raswahappeid, nim. wd-
 habe, wabaks saawad, kusjuures rasw fibe-
 daga ühineb. Liunemate waadete järele
 mõjuwad wd-raswa fidebafstegemisel pisi-
 elusad. Wõinud õhki ja walguis, nimel-
 otseföhene päsefiewalguis wabalt wd-raswa
 juure päägeda, siis saawad ka teised raswa-
 happed wabaks ja õhuhapnikuga ühinemise-
 tefuwad wäijauramad happed, arwatawasti
 ka õigelgahore, kusjuures piimarahu peak-
 fideda mahu ja weel loomaraswa lõhna ja
 mahu ja walge wd-riwi saab.

Päewauudised.

Eduasõõ? Soome välisministri. n. s.

Eila oli välisministri juures Soome välisministri Dr. Holsti ja tema 1. sekretäri Broms'i auks lõunasõõd korraldatud, millest osa võttis valitsuse liikmed ühes riigivandemaga, Riigikogu juhatus, Eesti ja Soome diplomaatlised esitajad, sõjamäeline esitus ja „Päewalehe“ teatel — ka ajalehete toimetajad. Sama lehe kuulmist mööda olivat lõunasõõgil maskastiku kõned peetud Eesti-Soome ühistest puuetest. Neil puudub kahjuks mõlemal pool avaldatud mõteteid oma lugejatele edasi anda, sest et meile teadmata põhjustel kutsut ei saadatud.

Reewa'neerimis-komisjoni esimees U. Bachmann Moskwa tagasi jõudnud ja ametist lahunud.

Eestist emaleeritud waranduste ja wääruste tagastamise komisjoni esimees U. Bachmann andis teatavasti weebuari algul ametist wabastamise palwe wabariigi walitsusele ära. Walitsuse otsusega on peale esimehe ka reewafuerimis-komisjoni senine koosseis liiwideeritud, arwates 1. weebuari 1. a. kuni tänaseni ei ole aga uut koosseisu ega juhatajat reewafuerimis-komisjonile nimetatud, mispärast kuuldamasti komisjoni töös kohjatamise wäärt seifal on teffinud, kuna teatavasti meil weel hulk wäärtuslikku warandust Wenemaalt tagastatamata ja ka juha Moskwa loondatud on, mille tagastamiseks fiirelt jamme peaks astutama.

Ennem rafarast-mine.

Ladude jaoskonna juhataja Pufit wahi alla wõetud.

Eila wõttis riigikontrolli rewidierimise ette Pufitkuni tänawal asuwates kaubandus-tööstusministeeriumi ladudes. Oige pea leiti, et asjad ladus mitte korras ei olnud. Seda nähes, kadus ladude jaoskonna juhataja Pufit rewidierijate juurest ära. Nagu pärast selgus, oli ta kriminaalpolitseisse ilmunud ja seal üles tunnistatud, et ta tema alla usaldatud ladudes arwepidamise juures müüdnud kaupade kohta 300.000 m. omandanud.

Arwatavasti on ararastatud summa aga umbes kaks korda suurem, nagu rewidierimise andmed näitawad.

Pufit wõeti eila wahi alla.

Keljas üleriikline tööstusettevõtjate kongress

algab Tartus 24. märtil ja kestab kaks päewa.

26. märtil on üldine töösturite koosolek.

Postile antawad riidesaadetused peawad desinfitseeritud olema.

Plefilise soojatõbe juhtumiste arahoidmiseks wõetakse nüüd peale postile wastu ainult neid pakke riidesaadetistega, millede saatjad selle kohta tunnistuse ette näitawad, et pakis olewad riided desinfitseeritud on.

29 laewa 123.000-tonnilise koormaga oodata.

ETA. „Arasnaia Gafeta“ 17. märtil teatb: Neil päewil on oodata Tallinna 29 laewa, mis 123.000 tonni koormat kaasa toowad. Samal ajal oodatakse Lätisse 18 laewa 33.000 tonniga.

Enne'nefused Oxfordi ülikoolis.

31. juulist kuni 18. augustini korraldatakse wäljamaalastele Oxfordi ülikoolis suwefurused Inglise keeles, kirjanduses ja ühiskonnateaduses. Neile, kes kõige sageda aega furustel ei wõi wõibida, jaotatakse see aeg kahels olaks. Kurfuslastega kawalistefle õpereiufid Oxfordi ümbruskonnas teha. Elamiskulud Oxfordis arwatakse kõige wähem 45 shillingit nädalas inimese kohta suureks minewat. Mitmekesi koos elada wõib odawamini läbi jaada. Marksta tuleb furustel käimise eest terve kurfuse kuulajatel 4 naelsterlingit ja eksamite eest 7 sh. 6 p. kuni 10 shillingit.

Kurfused on erilistest koolipetajate jaoks,

aga wõivad ka teised osa wõtta.

Lähemaid teateid annab E. w. haridusministeeriumi teaduse ja kunsti osakond.

Gilde waranduste ülewõtmine Tartus

on nüüd lõpetatud ja sellekohased aktid alla kirjutatud. Suure Gilde juures asuwa pangaga ülemõtmisest loobuti jelforral, kuna pangas peale Gilde kapitalide ka erakapitaali on, ja nende wahelord meel selgitamata.

Piiri'ne ja kartuli müügist wälisurule.

Teatavasti anti piirituse wabrikutele omanahelise kofuleppe järele kuni 25 miljoni liitrit piiritust wälisurule tarwis walmistada. Wabrikutel on soow jeda arwu piiritust ka wälja ajada. Taksituseks kipub saama toore piirituse hoiuruumide puudus. Piirituse puhastamise wabrikute hoiuruumid ei juuda nii kõige piiritust ära mahutada.

Teise taksitusega wõib tõusta kartuli hind. Ilmade soojemaks minekuga on loota suuremat kartulite wäljaveedu. Senini on küll lepingud tehtud ainult mõnesaja tuhanda puuda wäljameeks — Saksamaale ja Belgiasse. Saksamaaga on raske lepinguid teha Saksa marga kurti alalise langemise tõttu. Wenemaaga tehtud suurem leping (2½ miljoni puuda) ripub weel õhus. Pindel on aga, et Wenemaa suuremal hulgal kartulid tarwitab.

Piirituse müügi kohta on wäga mitmel pool läbirääkimised käimas, reaalsematest tellimistest on 100.000 liitrit piirituse tellimine Poolamaale.

Kohutolo'ast.

End'ne riigikontrolli ametnik Luuberg ja tema kaaslaste lohtus.

20. märtil olid Tallinna-Saapjala rahukogus riigikontrolli ametnik U. Luuberg ühes kaaslastega wastust andmas wõltsitud orderitega kaubaagentuurist riide wäljapetmise pärast.

I. Riide wäljapetmine riigikontrolli orderiga.

Käinud aasta juuliskul wõeti riigi kaubaagentuurist wõltsitud orderiga 3½ aršinat Inglise šewiotti 42.052 m. wäärtuses wälja. Orderi wõltsijaks oli endine riigikontrolli käskudeatija ametnik Aleksander Luuberg, kes kõi tarwilikud allkirjad ja pitfati ise oli teinud.

Waleorderi annud Luuberg oma wenna Konstantin Luubergi kätte, kes riide kaubaagentuurist wälja wõttis. Hiljem müüdi riie üheskoos ära.

Kohus tunnistasid mõlemad wennad end süüdlasteks. wabanduseks juurt rahalist kiskikut ette tuues.

Kohus mõistis Meff. Luubergi 20 aastat wana ja Konst. Luubergi 17 a. wana, mõlemad 1½ a. wangi, kuna riigile tehtud kahju 42.052 m. ühes 6% süüdlastelt sisse wõutakse.

II. Riide wäljapetmine rahaministeeriumi orderiga.

Kaebealusena esinewad peale Luubergide weel Afel Olbrei, 17 a. wana.

Aleksander Luuberg teinud jällegi selle orderi, mille abil ta wend R. Luuberg ühes Afel Olbreiga kauba agentuurist 190 aršinat Inglise šewiotti wälja wõttis, mis hiljem omanahale jaotati.

Mõlemad wennad tunnistasid ennaft süüdlasteks, kuna Olbrei seletas, et ta riide wäljapetmisest midagi ei tea.

Kohus mõistis Meff. ja Konst. Luubergid mõlemad kolmeks aastaks ja Olbrei 8 kuuks wangi. Peale selle nõutakse kaubaagentuurile tehtud kahju 241.000 m. süüdlastelt sisse.

III. Riide wäljapetmine tolliwälisuse orderiga.

Siin esinewad kaebealusena: end. tolliwälisuse ametn. Konst. Luuberg, tolliwälisuse einelaua beener Pauline Leon, einelaua pidaja Artur Palis ja Käpjalg Alf. Goff.

Wõltsorderi walmistajaks oli Konst. Luuberg, kuna Alf. Goff tolliwälisuse kant-

seleist tarwilikud planketid ja pitfati oli mu-retsenud.

Selle orderi abil wõttis Pauline Leon kaubaagentuurist 103½ aršinat Inglise šewiotti wälja, millest osa einelaua pidajale U. Palis'ele saanud, kuna teine osa ära müüdnud.

R. Luuberg ja P. Leon tunnistasid end süüdlasteks, kuna Palis seletas, et ta kurti tõst midagi ei tea.

Kohus mõistis R. Luubergi 1½ a. ja P. Leoni 1 aastaks wangi, kuna Palis ja Goff digeks tunnistati.

Tallinna lõnumed.

Raawatusemaja asufamine Riisipere mõis.

Riisipere mõisa hoonete omandamise pärast on põllutööstusministeeriumiga pifemaid läbirääkimisi peetud. Nüüd on ministeerium hoonete müümisest põllutööstuslikku nõusolekut awaldanud.

Enne, kui raawatusemaja töötama wõib hakata, tuleb hoonete parandamiseks ja wuta ehitamiseks suuremaid summasid kulutada. Kergenduseks on wabest asjaolu, et hooned järelmakfuga mõis omandada: ostulepingu allakirjutamise puhul tuleks linnawalitsusel maksta 10 %, ülejäänud osa 10—20 aasta jookfjal. Linnawalitsus leidis, et tingimised küllalt soodsad on ja otustas ostulepingu wõltsigule finititamisest ette panna. Ühtlasi palutakse wõltsigult eialgseteks kuludeks 633.000 mk. krediiti.

Elufarbetawad majad.

Linnawalitsusele teatati, et Wittenhofi t. 45-a ja Metalli tän. 1 asuwad majad wäga wiletsas seisukorras on. Järeloaatusel selgus, et majad täiesti elufarbetawas seisukorras on: lae talad teinelt maha waju-nud ja mädanenud; üleilõlde on majad ehitusosakonna määruste wastafelt ehitatud. Linnawalitsus määras majade kordafadmiseks kolmekuulise tähtaja.

Sooli'semine ajalooliste mürride- ja ehituste eest.

Linna ehitusosakond on wanad Tallinna tiadluse müürid ja tornid nende omapärase arhitektoonilise ilu alalhoidmiseks oma kaitse alla wõtnud, f. t., et igajuguseid ümber-ehtusi ja muutusi nende juures wõib ette-wõtta ainult ehitusosakonna lubaga ja kontrolli all. Sellega jääb linnawalitsuse hoole alla: „Rid in die Röd'i“ torn ja selle juurest minew müür kuni „Mägde-tornini“ ning edasi kuni Lühise jala wärawani, Lühise jala wäraw, Wika jala wäraw ühes müüri ja torniga, torn Kloostr'i wärawa juures, Mannawäraw ühes tornidega, müürid Wene ja Kunga tän. ääres ning Wiru-wärawa tornid.

Linna hoolkande osakonna

ametnikkude tegewuses on mõned seadustest kõrwalekalbumised ettetulnud, mille tagajärjel üks ametnik, pr. R. 1. aprillist teemistusest wabastatakse.

Majad lagunewad.

Linna korteriosakonnale teatati, et E. Balesna tän. 12 olewas majas üks korter

juha üle aasta tühi seifab.

Järeloaatusel selgus, et seal korterit enam ei olegi: ainult seinad on meel püstiti

Loengub muusika üle.

27., 31. märtil ja 3. aprillil f. a. pan-nafte „Estonia“ kontfertiiaalis Tallinna kõrgema muusikakooli profefori Ramuli poolt kolm loengut aine üle „Muusika ja elu“ toime. Ettepanida seab omis loengutes ees-märgiks üleüldiselt arusaadawalt arafelata-da, millised arwamised olid inimestel ajaloolistel ajalärfuldel muusika kohta, ning millised ühes sellega olid muusikaloomingu põhimõtted, lähemalt öeldud, — misfugune wahelord oli muusikal eluga.

Efimefes loengus saab selgitatud algini-mese, manaja ja kettaja inimeste arufamist muusikast, teifes — muusikalise loontinu põhimõtteid suurte klassifite juures, kolman-das — ajalärk pärast klassifitid ning me-mad wõolud muusika arenemises, f. t. mo-berniin. Loengub illustreeritafse muusikali-felt. Nigemalt eestawades.

Kontfertiiaalis.

Õnnetused ja kuritööd.

Tramwai õnnetus.

Eila jookfid tramwai wagunid nr. 4 ja 7 Narwa maanteel Rindeni kohal kofku, kus juures Riisikantpfi t. nr. 1 fr. 8 elufeser Alma Paabel wõof wigastada sai. Õnne-tus juhtus selle läbi, et üks tramwaidest ei oodanud wastutulewa tramwai tulefut Wi-ru tän. otja juures, kuna teine tramwai Rindeni juures kõwerufe peal wastu tuli.

R-i.

Trepist alla kukumise tagajärjel surma saanud.

Deena Aug, Wladimiri tän. nr. 47 fr. 10, teatas, et tema mees Johannes Aug õõ-fel joobnud olekus kofu tulnud, wähe aja pärast wälja läinud, kuid aga trepist alla kukunud ja nii raskesti wigastada saanud, te teel haigemajasfe hinge heitnud.

R-i.

Õnnetu juhtumine.

Schenteri kontori tööline Johannes Wettemann eluf. Geeringa tän. nr. 13 teatas, et Saksa a. l. „Madini“ pealt jüja wäljalaa-bides, tema perem küi waguni ufse wähele jää-nud ja raskesti wigastada saanud.

R-i.

Wargufed.

Uue sadama kapten teatas, et Paljassaa-rel on laudkuri otja laudseina maha kistud ja ära wõidud. Läbi ofimisel leiti Semjon Zafowlew eluf. Paljassaa-rel nr. 5 ja Mine Kuljuse juureft warastatud laua tüfid.

Kutri Wõest'kooli tän. nr. 3 f. 10 elufeser Rudolf Mattuus teatas, et tema rätsepa töö-toas on keegi rätsep Rint tööd teinud ja ühed pükfid 1500 m. wäärtuses ära waras-tanud.

R-i.

Protokollid tehtud.

Gindrif Kera üle, elufot Kaupmehe tän. nr. 10, kes Siimeoni tänawal oma hobufe ja ree-ga kõnniteele inimeste peale ajas ja kui k-foornil tema nime ja sõiduluba näudis, kordniku sõimama hakkas.

R-i.

Warsawi konwerentfi tulemused.

Wäis min ftri seletus.

ETA. Warsawi konwerentfist andis wälisminister meie esitajale järgmised seletused: Konwerents ei olnud midagi erilist, waid järjekorraline Balti riikide kofufaa-mine, nagu jeda juba möödaläinud aasta juulis Gellingi konwerentfist oli ofustatud. Konwerentfi töö kandis jefpärast jookfmat ja asjalikku laadi. Konwerentfist ei wõtnud seedu otja, kuid tema kaafatõmbamine tun-nistati ühemeelselt soowitawaks. Wastu-wõtmine Warsawis oli kõige sõbralikum. Konwerentfi tagajärgi wõib täitfa rahulol-dawaks pidada. Loomulikult teenis erilist tähelepanu Genua konwerents, mille jaoks Balti riikide töö koordineeriti.

Majandusfufimusi puudutati ainult üle-ülbielt, seft et nende üffitafjaline aruta-mine erilise Gellingi majanduskonwerentfi hooletks jääb. Awaldati soowi, et omanaheline kaubandus fufendustest wabastataks ja läbitõimist kergendataks. Eriti tarwili-kus lüüdi pankade koostõõtamist ja üks teife rahade noteerimist. Kuna selgus, et Balti riigid omanahel findlale koostõõtamisele on asunud, loeti tarwiliseks jeda poliitilises lepingus wäljendada, mis lähemal ajal Riigikogus ratifitseerimisele tuleb.

Lepingu fufu on kofufuõõtetult järgmine: Konwerentfist ofawõtjad riigid finitawad wastastikku rahulepinguid, mis neil Wene-maaga tehtud. Wad kohustawad endid mit-te ühfti lewinqut sõimima, mis ofefofe wõi laudfiet oleks fufitub ühe wastu nendeft. Riisama kohustatud nad üfsteifele teada andma, kui mõni neift teife riigiga lewin-guid teeb. Wiibimata hakkawad riigid ife-festis kaubalepinguid ja konsulaar-, optee-rimis- ja kurtategijate wäljaandmise kon-mentifioone tegema. Riigid, kus on rahwus-liji wägemust, kes teifes liiduofalises riigis enamufes,garanteeriwad neile wägemustele nende kultuuriliste organifatifioonide wada arenemise wõimalufe. Riigid kohustatud rahulifult teel korraldama oma wähef tef-finud wäelufi ja arufaamatusi, tähtfamates fufimustes wahelofutu abil. Riigid kohu-tumad fel puhul, kui ühele neift mõni teine riik kallale tungib, kaitse-fufuforras olema riigi wastu heatahlikkufust üles näitama ja ofe tarwilikfude sammude astumiseks kof-fu leppima. Lepingu makfuous on 5 aas-tat.

Teated maafondadeist.

Sarjumaast.

Spetajad soovitavad maad.

Ragebi algkooli spetajad esinevad Raa wallandufogule palvega, et nendele oja riigistatud Ragedi määra maadest kasutada antaks. Wallandufogu otjastas sooviavaldusega põllutöministeeriumi maafondalduje peavalitjuse poole pöörata, kes Ragedi määra maad wallale renditaks, kes siis omakorda neid spetajatele edasi rendiks.

Koolidele raha määramine.

Rõma wallandufogu otjastas Wariku koolimaja paranduse kulude katmiseks 5000 marka ja õpetajate mureteemiseks 6000 marka määrata. Rõma koolile määrati õpetajate mureteemiseks 6777 markas

— ro.

Koolimaja parandamine.

Neil päevil otjastas Kõrvala walla nõukogu Woose koolimaja parandustööd ette võtta J. Kõrvala 43.850 marga eest välja anda. Parandustööd peavad lõpule viidud olema 1. septembriks j. a. Tööde väljaandmine hündis vähempakkumise teel.

Jalgratta numbri toimetab wallawalitus soowijatele kätte.

Sarju maafondalduje majandusosakond on kõigile walla ja alevivalitjusele teatanud, et osakonnal kawatius on mõnda lüüdnud aasta eesfuul fogu maafonna tarwis jalgratta numbrid malmistada lasta, misluguseid wallawalitjusele kätte maksetava raha eest kätte saajad, hinnaga 15 marka number. Sellepärast palub osakond wallawalitjusi 1. aprilliks teatada, kui palju jalgratta numbrid wald käesolewa aasta jaoks waja. Tellimise, mis tähtajaks ära antud ei ole, jääwad tähelepanemata.

Wiljandimaast.

Ühistegelwus Wiljandis.

Wiljandis on ühiskatus-tarwitajate ühistus — „Mbi“, mis 1916. a. lõpul asutud ja nüüd 5 aastase tegewuse järele on jeei raskustest jäänud.

„Mbi“ aasta-pääfoosolek peeti 19. märtil j. a. ära. Nagu lüüdnud aasta aruandest paistab, on ühistus 1921. a. 255 tuhande mar-

galtie kahjuga töötanud, mille tõttu mõnelt poolt soowitati kaupluse likwideerimisele asuda. Ka endine eesfuus oli oma „tulewiku kawatjusest“ mure sead ühistuse likwideerimise küsimuse üleswõtnud. Ühistuse ühistuse liikmete — ühistegelaste poolt ei leidnud aga likwideerimise mõte poolehoidu. Gra Madisson (kohaliku põllumeeste jelti kaubanduse osakonna ärijuht) tähendas, et peamiga sejab selles, et ühistuse juhatus ei ole küllalt energilist töötanud ja neid kaupluseid muretenud, mille järele nõudmine on. Ühistuse ei ole minewa aasta oktoobri-novembrikuul peale kaupluseid fiske ostetud, ka ei ole äri ühistegelisel alusel aetud. Ka ühistegelise liidu rewidentide protokollist, kes aasta lõpul ühistust rewideerisid, paistab, et kauplused on ostetud rohkem erakauplustest kui tarwitajate kassidest, kes aga ühistusele kauplused soodjamatel tingimistel on muretenud. Kui erakauplused. Et kauplused enam 5 kuud aega ühesostetud pole, jeda tuleb ainult juhatusse arwale wana, jesi rahajamijeks ei ole mingit taktistust olnud. Ühist kohaliku pangast on kaupade muretemiseks alati raha antud niipalju kui tarwis, ühistuse juhatus ei ole aga wastutulekut wiimastel ajal katanud. Kui ühistust nüüd likwideerida, ei jatkus fiskeemistud osamajju summaist puudujäägi katteks, jesi ühistusel oli lüüdnud aastal 466 liiget 110.565 margalise osakapitaaliga. Osamaks oli warem 100 marka, hiljem tõsteti jeda 500 margani. fuid mitte kõik liikmed ei ole täit oja fiske maksnud. Et edasi töötada, ei leidnud endine eesfuus mure wäljapääseteed, kui osamaksu weel tõsta kuni 2000 margani. Selle kawatjuse wastu waidelid pea kõik, jesi kui 500 marga fiskeemistajaid wähe oli fiske, kui rahajams madal oli, fiske oleks nüüd, kui rahajamist palju tõusnud, 2000 marga maksjaid fiske peal üles lugeda. Minuse wäljapääse tee oleks nite kaupade muretemine ja kaupluse täie hooga käimapanemine, millega osajooksul puudujäägi ära saaks katata.

Aruande wastuõtmise juures räägiti pikalt ja laialt, wiimaks otjustati ta fiske wastu wõtta ettepanud kujul ühes puudujäägi, puudujäägi põhjused wäljalgitad ja kui jelles fiskeid leidub, fiske nad wastutajale wõtta.

Ühistuse tegewust otjustati jatkata ja wõ-

ti 1922. a. eelarwe 600.000 marga juures wastu. Sisestulekutega loodetakse wäljaminekuid katta ja lüüdnud aasta puudujäägist 80 tuhat marka ära kustutada.

Eesfuusjuse jätwad endistest brad A. Wichwelin ja Kirikbaum. Luteks juhatusse liikmeteks waliti brad Madisson, Baars ja Loorits.

Paistu kihelkonna kongress.

Solistres, Solistre muusika-laulu jelti fagalis peeti 18. ja 19. märtil Paistu kihelkonna kongress ära. Kongressist wõtsid 70 kihelkonna jeltide ja ühingute esitajat oja ja üle 200 pealtkuulaja. Kongress algas kõnebeg. Ette kanti järgm. referaadid: koolidest, kaswatuseli, wabaharidusest wäljaspool kooli, spordist, wäljamajandusest ja terwishoiust. Kõnelejad — kooliludest maafonnakoolidunif hra M. Koots, kaswatuselt spetaja Drif — Wiljandis, wabaharidusest wäljaspool kooli (kurjused, raamatukogud, lugemiskirgud, lugemise laud j. n. e.) rääkisid haridusministeeriumi poolt Wiilip ja Saar ning Tammekand. Kihelkonna jeltakondlusest elust rääkis hra Siilats Paistust, karskusest karskuse jeltakonnast poolt üliõpilane Selmi Pett, terwishoiust Dr Wares Wiljandist, kahalusest spordist spordiinstruktor Kurwits ja põllumajandusest ja ühistegelusest Rõma-Cesti põllumeeste jeltelti põllumajanduse instruktor hra P. Kallit. Kõik ettekaned leidis foga tähelpanu ja rahulolemist kõigide osawõtjate poolt. Wihapäewal, 19. märtil, oli jamas ruumis piduõhtu korraldatud, kus peale meeste- ja segakoori laulude kohalikkude jöndude poolt M. Kõybergi naljamäng „Kõsajadit“ labuasteti ette kanti.

Üldiselt mõis kongressi hästifordalainuke nimetada ja tuleb soowitada, et igalpool jarnased haridusliies, kaswatusliies ja majandusliies mõttes wäga tähtjad kongressid ära jaks peetud. Neg, mis nende korraldamiseks ja pidamiseks ära kulub, ei ole mitte asjata maha wjatud.

—Wäaru.

Wäike „marginaal“ „Waba Maa“ ilmunud Wiljandimaast ajunikkude kongressi kirjelduse puhul.

„Waba Maa“ kirjasaatja tõendab Wiljandimaast ajunikkude kongressi puhul mure jaks, et rahwawerakonna liikme, ringkonna walitseja Manfina wastu chimel kongressi päewal kõige enam fiiidistuti ette toodud.

Tähendatud lehe kirjasaatja istus nähtawasti kongressi ajal puhwetis ja sepihes kirjelduse hiljem kuulujuttude järele kofku.

Saatusse tuud.

Jatob Mändmetja nowellid.

Booloromantlik, poolrealistlik, pooltõsine, poolkerge pealkiri. Saatus — miski jügam, talapärane, määramatu, mõistatus. Tuju — miski pinnapealne, fergemeelne, jilnapillne. Praegusel ajal leidub „saatusi“ ja „saatuslikkusi“ kõige jagedamini finkuulitustis.

Mändmetis nimetab ise oma nowelle „föjamäelaste“ reaks „föjamäelaste Gr. U. päewaraamatust“. Nad wõiwad mälestused olla, aga kirjaniil on neile hooljalt nowelli fujju piiidnud anda ja Gr. U. taga tunneme kirjaniilu enese olenat.

Need nowellid kajastawad ka „aega“ ja selle juuri fiiidmisi. Aga juur ja inimkonna aluseid wõpustat ajajõrk ei ole kirjaniilu hinges murrangut loond, ei ole temas juuri kahluu, ümberhindamise talbumust, waliut protesti, ega jügamwaid elamusigi tekitand. Tema hing ei ole inimkonna piiühifa juurtest lainetustest puudutet.

Mändmetis on seford uus aine, uus aia. Ta kõneleb uutest asjadest, aga mitte uues waimus. Tal on enneföjaagne meeicolu.

Sellega ei ole midagi loitwat öelda kahet.

Kõige parem on Mändmetis seal, kus ta objektiivselt fiiidmisi wõit inimesi kirjeldab. Sugege näituseks föjapõgenejate kolebat rannakul nowellis „Golgatha tee“. Selles pildis ei ole küll fiiit jooned hooljalt walit ega trehmanaw, tundub kohmakust, on rohkesti mittefiiidloomulikkus, aga lõpuks saad fiiiski elawa kujutuse. Ngatahes on Mändmetja kirjeldustes fiiit märkja fihenend, wärwikamaks, kindlafujulijemaks ja täpipealsemaks muutun d.

Piltide mõju wähenab aga kirjaniil oma üleelamiste, oma kaafatundmise, oma mõtet juurelifiiidmisa.

Nii ütleb ta Gulgatha tee ifeeneselti määru kirjelduse lõpul forraga:

„Walus oli waadata tuhandeid Gulgathic teel.“ See nõrk õhke wähenab märkja kirj-

jeldusest saadud mõju.

Samati nowellis „Karpide tiit“. Kirjaniil ei usu nähtawasti, et kalatiifide häwitamine lugejas nagu nii oma mõtetulega protesti aratab. Sellepärast ruttab ta fieleutama: „Waevalt juudetakse jeda ette kujutada, kuidas niifuguste asutuste häwitamine on wastumeelne ja walus.“

Faremini kui kirjeldused, õnnestunud Mändmetjal fiiidmuste jutustamised, jällegi ainult senifaua kui ta objektiivselt juudab jääda.

Aga jee on Mändmetja kõige nõrgem kül, et ta kuigi fana objektiivne ei juuda olla. Ta läheb jagedasti õpetlikuks, kalduib jagedasti jentimentaalsuse, et sellega lugejat soowitawasse meeleollu timnida, katjub lõpul harilikult mingi wäga humaanlikult fölawa affordiga lõpetada.

Jüsal maiõöl („Der Mai ist gekommen“) on autor wõit tema teijit Gr. U. luuramiskäigul. Waelase luurajatega wõib iga filmapiik kofku puutuda. Seda teawad muidugi mõlema poole mehed. Sellepärast fiiitakse fiiitides, tehakse end wastasele wõimalikult kuulmatuks ja nägematuks. Seal lajeb aga Mändmetis forraga wastase luuraja läheda puu otjas „toreda, wike baritoniga“ laulma kahata:

„Der Mai ist gekommen.“

See on wäga ilus, aga wähe ufutaw.

Nowellis „Kõwikud“ on autor pikalt taganemistekonnal näijas. Ta juhtub föduriga kofku, kellel föwikufott jeltas. Autor paub falm, wiis, künne rubla tiikiti. Wiimane hind teeb föduri jiidame pehmeks. Minnakse wõjastikk ostu-miiki teostama. Seal kaswab föduri jaagihimu uuesti, ta fiiisib 15 rubla föwikust.

Autor on walmis jeda heameelega maksma ja meie arwame, et ahne födur selle jamaufuguse heameelega tasu pistab. Aga jee oleks wäga lihtne ja inimlik lõpp, jellepärast teeb autor afiilise pöördet ahne föduri hinges:

„Aga seal rabas nagu raske kaifa hoop mehe kätt. See langes jöuetult määda küllge alla.“

„Et. Maba ma nende eest ei wõta.“

„Jus, humaanlik lõpp, aga wähe ufutaw.“

Kongressist tegelikult osawõtnud kaadilud ei kuulnud jarnaseid „hirmfide“ fiiidistuti mitte, ei kuulnud neid ka teised ajalehe kirjasaatjad, peale „Waba Maa“ oma.

„Waba Maa“ kirjasaatjale on umbes jamaufugune wäike apardus juhtunud, nagu hiljem „Kaja“ mehele, kes fiiinitab, nagu oleks kongress lauluga, „Eestimaa mu ifamaa“ lõppenud.

G.

Jõudis müügile:

R. N. Raschewsky

Stereomeetria

hind 85 mrl.

Tõlkinud R. Westi ja S. Grünthal.

Tõlkes tarwitatud Tartu ülikooli juures olewa matemaatika oskustöndade komisjoni poolt wäljastatud oskustöndad.

R. N. „Loodus“.

980 — Tartus. —

Wärnumaast.

Jõõpre turbatööstus.

Kiitline turbatööstus kawatjeb kahata käesolewal aastal Jõõpre tööstuses furemal mõddul majana prejs-turwast kui ka kassiti lõigatult ainult musta „põhi“ turwast walmistama.

Lüüdnud aastal algas alles majanaga töötamine, oli proowiaasta, mispärast ka kõige paremat turwast ei kaotutatud. Kõik puudused loodetakse jell aastal asjatundjate poolt fervealada, ja prejs turwas jaks omapäralistes priifitides walmistatud. Ka kassiti lõigatud musta põhiturwast kahatafse wäikemates kiwides lõikama. Majana turwas kaalub umbes 250 puuda kantilil ja kassiti lõigatud — 180 puuda kantilil.

Loodetakse ka, et käesolewa aasta juulikuul festsajaks Jõõpre juurewee raudtee walmis jaks, mis fergendab turba edasijaatmist.

Nende päewade jees on fiiiteainete keffkomitee Wäru maafonna wolinit omawalitjuse- ja teistele asutustele ettepanetu teinud, tema fiiit Jõõpre turwast osta, hinnaga majana prejs-turwast 3100 m. kantilil ja kassiti lõigatud — 2000 m. kantilil.

Wäru linnawalitjuse on ka juba nõus olekut awaldanud Jõõpre turwast osta, kui ta oma headuse poolest hinnale wastab.

—ooo—

Kahe nowelli lõpul lajeb autor furmaminejad puhjad „furiifärgid“ jeltga panna — praegusel waljul ajal wäga „liigutaw“ wõte.

Ühes nowellis jureb wana hingekarjane, kui kirj purustatafse. Wäheb istub rufude lähedale kiwile ja leitakse jelt furnuli, „tardunud ja fiaoifitanud filmad waatafud ifta sinna poole, kuit paistid piihakoja waremmed.“

Jälle liigutaw, aga olgu ometi furejalgi lubat oma jeltendit ja pilgu fiihtjoont muuta.

Nowellis „Lõpif“ kantakse raskesti wiigastatud (mehele on pommi kild mõlemad jald puruks fiiitanud) wõitlusplatil taha peole. Minnakse läbi lepiu. Seal hakkab forraga lõpif laskutama. Gaamatu palub, et ta maha pandaks. Ta jääb ühes kardialega lõpifut kuulutama. Autor, teine kardiajelt, tarwitab juhuft, et laulu mõju kirjeldada. Kui tal jälle haawatut meele tuleb, on jee furnud.

Jälle ilus ja liigutaw pilt, aga tundub literatuurina.

Nowell „Kärber“ on otjast otjani õperit. Temas näidatakse, kuidas lahke, wiisaka ja föbraliku ümberkaimise teel kelmist ja logardiit forralit ja aus inimene wõib jaada.

Üldiselt on Mändmetja reflex, fielefused, fiententid, arutused ja filosofeerimised, mida ta fiiin-finna kirjelduste wõit fiiidmuste jutustamise wahale poetab, feliitise inimeie elutarkus, wäikefodanlase ilmanawaade ja mora, mille wastu raske midagi öelda, aga mille awalduimine ilufirjanduses meile igaw ja fiiitn kui äripäewa hallus.

Tema nowelli tegelased on enamasti head inimeied, wõit jaawad jutu lõpul jeltaks. Kui nad pöris pahad oja, fiiis jaawad nad oma palga. Nii läheb Mahnitski ja Surowiga nowellis „Znimene ei ole jahiloom“. Neil ei ole jügamwaid elamus, juuri mõtteid, ega fangeid igatjusi. Nad igatjewad ainult koju, omaste juure. Nad mõistawad, kui tarwis, iusteti kannatada ja jurna. Nad on enamasti kõif passiwised, föda on neile huwitaw, wahel fohutawgi, aga keegi ei hakka tema mõtte wõit mõttefuge päraft oma pead moewama. Eöja hämitused ja kolebused on neile „wastumteit“ ja „walufad“, aga ainult ühe

födur on lauja antimilitarist, föjamastane. See tähendab, mitte juft koguni lauja, aga nii ifeendab. Ta täidab oma kohust, aga mitte rohkem. Ta warjab ifegi oma haridusastet, et mitte õhwikeriks jaada (!), jesi ta ei taha „milgi tingimisel tõusta ülefohtuie lähtamaks ja mõjutawaks förtiistaks“.

(Kõik need nowellid wõit mälestused on furre ilmajaja algupoolest, wõitlustest Gollitia piiirkonnas.)

See omapärane ainuke antimilitarist po-geneb föjamäest.

Teised teeniwad edasi, täidawad forralitult oma kohust ja fieleatamad igale ühele, kes neid kohustetäitmiselt förtwale tahab meelitada:

„... teie peate teadma, et ma olen föjamees, kes sejab mitmesuguste kohustuste all. mida ma ei lähe mingi tingimisel rikkuma. Ma palun, ärge minult midagi niifugust nõudke, mis kaks föjamehe kohusetäitmisel wastu“.

Suurt wõitlust wälimise funni ja jite-mise kohusetäitmisel wahel need inimeied ei tunne. Sellepärast on jagedasti loonitelt humaanuski wähe ustat.

Kirjanikule on need wäikesed, hallid, wäikeste murede ja wäikeste röömudega inimeied fiiimpaatlikud ja lugejalgi ei ole midagi nende wastu. Aga nad ununewad wäga ruttu, ja kui raamatu käest paneme, oleme nende kõigi wastu leiged. Nende elamusel, tundmused ja igatjused ei ole meile jiidamesse põletet.

Kirjanik on meid uude ümbruses ja uude oluforda wiinud, aga ta ei ole meile pilte fiiitnud anda, mis fustumatakt meele jääfid. Wähemast ümbrusest ja igapäewafest, rahu aja elust on ta meile mõjunamaid pilte annid ja meelejääwamaid inimeie fiiutand.

Nagu eelpool juba tähendeti, on Mändmetis fiiitlikult täienend. Tema keel on ka fönarikkamaks ja paenduwamaks muutun d. Jlewaranis rohkesti on uufi murrakufödu tarwitet, kui digesti, see jäägu fieleleatlaste otjustada.

—ooo—

—ooo—

* Tallinna Cesti kirjastusühisuse kirjastus. 1922.

Järvamaa asunikude kongress.

Esimene päev.

Järvamaa asunikude ja riigirentnik-
kude kongress algas 18. apr. Paides Järva
maafennamaliituse ruumides.

Avas kongressi kell 12 päeval Järva
maafennamaliituse põllumajanduse osatona
juhataja hra Tobro, esinedes termitus-
tega ja meele tuletades raskuseid, mille ära-
futamisel nii mõnigi soomülgas ja mätta-
kind diisewaks põllumaaks ümberloodud ja
jeda kõige lihtsase aja jooksul.

Kongressi juhatajaks valiti hääleena-
muslega Kolu mõisa asunik Oskar Rinaberg
ja kirjatöimetajaks Mihkel Männit. Türi-
Mihkult. Kongressi juhataja ettepaneku jä-
relbusel valiti juhataja abideks J. Stein-
berg ja J. Järnema, kirjatöimetaja abi-
deks J. Pragi ja E. Jürgenson.

Selgus, et kongressiit osavõtma oli il-
munud 95 volitustega saadikut.

Järva riigimaade ülem hra J. Eärmus
tervitab kongressi põllutööstusteeringumi
esitajana ja selgitas seniaegset maareformi
teostamiskäiku.

Tehti ettepanek päemakorda järmise
punktina täiendada: „talumaksimise küsimus
mõisnikkudele määratud maa eest“, mis
ka jaatavalt otsustati. Muudu jäedi maa-
fennamaliituse poolt kofkuseatud päemakor-
ra juure.

Järgnevad aruanded kohtadelt, mis ten-
tanavd asunikude päevanureid j: kütasid
hiladavab.

Mõisnikkudele määratud maa

ja muu liikumata varanduse asjus mõetafse
järgmine resolutsioon vastu:

Järvamaa asunikude ja riigirentnik-
kude kongress mõisnikkudele määratud
liikumata varanduse eest talumaksimise kü-
simust läbiarutades, leiab, et mõisnikkudel
nendelt määratud liikumata varanduse
eest minai kõlbliht digust taju saada ei ole.

Miigikogult nõuda, et mõisnikkudele
määratud liikumata varanduse taju-
maksimise küsimus saaks eitavalt otsustatud.

Laenu ja nende tasumise küsimus.

Riigimaade ülem esineb üffikasjalise se-
letusega laenude asjus ja tulewase korral-
duse lühies. Kavatsetud olewat ehituslaen
ja metsamaterjaali laen.

Seemne laenu kohta tuuafse ette, et mõi-
sateft saadud seeme lihtipeale alawäärtus-
line on, kuna aga tagasiandab kõige paremat
tuleb.

Juhataja hra Ringbergi arvates on
seemnelaenu protfendid wäga kõrgeb, ni-
melt 1 puuda kohta terwelt 10 naela, mis
ju 25% wälja teeb.

Miigimaade ülem arvab, et rahas mõiks
see aasta tasuda seemnelaenu laertega a 99
marfa puud, otrabena a 126 marfa, mis
palju odavam turuhinnast ja misfuguse ta-
sumise juures asunik taju saaks.

Räbiraäkimistel selgub protest, mis
igalt poolt mitte ühtwii, waid üheskohas 5
ja teises kohas 10 naela puuda pealt prot-
fenta mõetafse.

Häälteenamusega mõetafse wastu reso-
lutsioon:

Järvamaa asunikude kongress, walitfufe
poolt antawate laenude küsimust läbiaruta-
des, otustas nõuda, et wabariigi walitfufus

farnafed määrused wälja annaks, et asunik-
kudel tehtud inventaari laen ja edaspidi
tehtawad laenuid saaks ruffi keftmise turu-
hinna ehk kulla kurfi järele arwatud, ruffi
ikalduse puhul aga saaks eelmise aasta hind
arwatud, wälja tasumise puhul asunikkudele
wabaduse jättes kulla kurfi ehk ruffi hinna
järele maksfa.

Wõlaprotfent ei tohiks üle
kõhe olla. Soomitaw oleks, et laenu edas-
pidi otsekohe riigi rahaafutuste läbi, ilma
wahemeesteta wälja antaks. Asunikkudele
antagu käemeeste digus.

Kongress lõpeb kell 9 õhtul, otfufeg
järgmifel päewal kell 8 hommikul jatkata.

Teine päev 19. märtsil.

Arutufele tuleb frumide tarwitamise di-
gufe kindlustamine. Miigimaade ülem kan-
nab ette maatagawara põlise pidamise sea-
duse projekt.

Häälteenamifel mõetafse wastu järgmine
resolutsioon:

Järvamaa asunikude ja riigirentnikkude
kongress, läbiarutades põlise maatagawara
digufe kasutamise küsimust, otustas:

Et asunikkudele mõimalus antaks soomi
järele kõtfa kas põlijeks pidamifefa ühes
pärandusdigufega saada ehk seba põlijt pi-
damisdigust wäljaosta omale eraomandu-
seks. Soomitaw oleks, et walitfufus mõima-
likult kiire korras jellekohafe seadufe wälja-
tõõtaks ja kõhe jelle seadufe maksmapane-

mife järele kõtfa põlijefe pidamifefe antaks
ehk põline pidamine joonijatele saaks ära-
müübud.

Soonete ehitamise ja materjaali küsimus.

Tefiwad pikemad läbirääkimifed, mille-
des ifeärans toonitatafse metsawalitfufe
ametfonna mittediqlafe talitfufuifft kõtfa.
Muu seas tähendab hra Meinart Mündifft,
et olla juhtumine olnud, kus kohalik metja-
ülem paffunud asunikule metjatiifft, eitfefs
9000 margaga, fiis kauplemife järele 6000
margaga, pärast aga omale alluma amet-
nifuga Sakfa keeles läbirääfides juba 3000
margaga. Miifugune äripoliitifa riigifafu-
tufes olla lubamata.

Häälteenamusega mõetafse wastu refo-
lutsioon:

Järvamaa asunikude ja riigirentnik-
kude kongress, läbiarutades soonete ehitu-
mife ja materjaali küsimust, otustas:

Ehitufumaterjaal antagu alandatud hin-
naga, mis oleks reguleeritud ainult metja
korrashoitumife ja paljundamife hinnast.
Kõige lähemast metjast. Ehitufumaterjaali
laenu pealt ärgu mõetagu protfenta. Laenu
tasumine mõiks fündida 20—30 aasta joo-
ful. Ehitufumaterjaal ja materjaali hulf olgu
ehitufefe wastaw. Olemasolewale puude
normile lijatagu tarwitif arm ehitufelatti-
fid juure. Asunikkudele lubatagu laewestif-
tes ja teistes riikfistes ehitufumaterjaali
ümbertõõtamise punktides, ainult tõõtatu
hinda arwefte mõttes. Metjamaterjaali
wäljaandmine fündigu igal ajal. Kõif maa-
pdues leiduw ehitufumaterjaal, nagu liim,
fami, kruus ja fiwid olgu maksuta ja kõige
lähemast kohast.

Soonete rentimise küsimus.

Kongress, läbiarutades soonete renti-
mife küsimust, otustas:

Sooned tulewad uuesti ümber hinnata
ja kõige kiiremas korras asunikkudele era-
omandufeks müüa. Müümife korral otfiale
digus anda omandatud majasse elama afu-
da ja wastawalt oma põllumajandufefe hoo-
neid, laada. Mlejääbud ruumides teistele
asunikkudele digus anda neid fenni tarwi-
tada, kuni oma frundile on elama afutud.

Kui aga müümift mõnefugufel alufel
enne uue rendi määramift mõimalif teofta-
da ei ole, fiis tuleks kõi mõifa hooned põl-
lumajandusliifelt felfufohalt ära hinnata,
armefte mõttes, et terve mõifa hoonete
rendi maksimum oleks 25% maarendift.
Peale jelle tuleb hoonete rendi summaf maha
arwata kõigi nende hoonete rent, mida afu-
nikud ei tarwita ja mis tarwitamifeks kõlb-
mata on.

Pikemad läbirääkimifed tefiwad ka frundil
olewa metja küsimufe arutufel,

millele järgmine 55 hääleaga wastumõetud
resolutsioon järgneb:

Mets, mis omaniku frundil on alla 8
tofti ja jämedam ning ehitufupuudeks ei kõl-
ba, peab asuniku oma äranägemife järele
tema tarwitada jääma ilma rahalife tafuta.
Asunik metjafadufeid müüa ei tohi.
Wäljaantud ja wäljaantawatele ilma met-
jata kohtadele lijatagu 1—2 tiinu riigimet-
fafi juure.

Asunikkude liidu asutamise küsimus.

Otfustatafse afutada liit ja wolitaba
teda üleriikfife liidule ettemalmistufeks.

Asunik Jürgenson loeb ette tutwufami-
seks Tartumaa asunikkude ja riigirentnik-
kude felfft ajutife juhatafe üleskufte Järva-
maa asunikkude kongressile, millele elawad
läbirääkimifed järgnewad.

58 hääleaga mõetafse järgmine resolut-
sioon wastu:

Ajutifelt toimkonnast walida 2 esitajat
Tartu koofoletule 26. märtsil, walimifft
üleriikfifele kongressile 2. aprilliks walda
des ärapidada, kui faadifute poolt enne sel-
lefs ajaks keeldu laiali ei faadeta.

Ajutifesse toimkonda walitafse:

1. ringf. — Jürgenson ja Rudift.
2. " — Treude ja Söödi.
3. " — Pragi ja Weltmann.
4. " — Suurfiwi ja Eltermann.
5. " — Ringberg ja Suslich.
6. " — Järnema ja Tubarif.
7. " — Müll ja Piifs.
8. " — Asunikkude toimkonna

rahalise toetuse küsimus

läbiarutades otustati:

Liidu asutamife ja ajutife toimkonna ku-
ludeks tuleb igal asunikul maksfa keftmi-
felft 10 marfa. Mafa wastumõetud on mõi-
safongresside faadifud, kes raha toimkonna
liikmele edafi annawad. Saadud raha üle

annab toimfond aru.

Räbiraäkimistel, mis päemakorra lõpuks
olid määratud, toodi ette jällegi kaebusi
põllutööstusteeringumi asjus. Pikemate
waelufte järele, milles ifeärans riigimaa-
de ülem ja Mfl. J. Rana esinewad, tehafse
järgmifed otfufed:

1) Jrafugustest kommisjonidest, kus afu-
nikkudefse puutuwaid küsimust arutatafse ja
otfustatafse, kufutagu kohalife asunikkude
esitaja, kellel täielif fõna- ja otfustamife-
digus.

2) Rendilepingust wälja jätta need punk-
tid, mille põhjal asuniku otfufufe pärast ko-
hast wälja mõib tõsta, kuna iga teift maa-
pidajat fee karistus ei taba.

3) Miigimetfas loomade karjatamine teha
asunikkudele mõimalifufst tingimiftel, mis
mitte raskemad mõõdalainud aastal olnud
tingimiftelt. Asunikkudele karjatamifes
eesdigus anda. Metfad, peale seemneae-
dade, karjatamifeks wabaks jätta.

4) Asunikkudele, kel heinamaad ei ole
ehk liig wähefelf määral, planeeritagu juure
wastawalt tema põllu fuurufele.

Ruffifeemne asjus:

Miigilt orastena faadud ruffi seemne
wälja tasumife pikendust nõuda, kuni kohad
on põlijefe pidamifefe antud. Asunikkudele
digus jätta igal ajal wõlga tasuda kas ra-
has ehk ruffis, protfendid tuleks arwata
2% ehk 2 naela puuda pealt.

Selleaga lõppes kongress kell 12 õöfel.
Kell 12 õöfel alafs Järvamaa asunik-
kude poolt walitud liidu korraldam komitee
oma koofoletut, mille kõtfa järgmifes
numbris lähedamalt.

Teater ja muusika.

„Estonia“ teater.

Täna keftnädalal, „Marion“.

Gomme, neljapäewal, teift korda „Taa-
rinna“, pr. Hilma Rantafe külasfäigu-
etendus.

Teatribüroo.

Draamateater.

Reedel, 24. märtsil 1922. a. tuleb efieten-
dufefe kergetfufiline naljamäng „Kõsajabefta“.
Gustaw Davis'i kirjutatud, kolmes waatuses.
Pealkiri ütleb juba ife, et mel fiin lõbusa
õhtuga tegemift on. Lawastus on hra Teet-

foffi käes ja esinewad peaosades jõud, kes se-
da teoft juba „Wanemuifes“ on mänginud:
hra Põder, pr. Markus — pea kofjafobita-
ja, pr. Teetfoff, hra Tüft ja teifed. Ette-
walmistufel on Jewreinowi „Kõige tähtfam“
hra Seppa lawastufel ja ülestõusmife püha-
dels „Juudas Isariot“ hra Pinna lawas-
tufel, milles hra Pinna ka peaosas esineb.

Teatribüroo.

Kurssid.

Tallinna börsi kurssijedel.

21. märtsil 1922. a.

Maksumus	Sehtud	Õhta	Müüjad
1 Raefterling	1507	1500	1575
1 Dollar	348	343	346
100 Sakfa riigimark	121 1/2	121	121 1/2
100 Soome mark	725	725	730
100 Rooti krooni	—	8975	9125
100 Daani krooni	—	725	7300
100 Prantl. ffr. frank	—	3075	3100
100 Hollandi guldaalt	—	12900	13000
100 Eesti rubla	—	135	141
100 Soome-Slowaalka kr.	—	580	600
100 Rooti krooni	—	165	—
100000 Eesti rubla	6700	6600	6700

ETA. Miias, 21. märtsil. Raefterling
1131, dollar 258.25; Prantluse frank 23.25;
Rooti fron 67.75; Norra fron 44.50;
Daani fron 55.00; Hollandi gulden 98.00;
Sakfa riigimark 0.88; Soome mark 5.65;
Eesti mark 0.75; Poola mark 0.08; Tšheho-
Slowaalka fron 4.52; Belgia frank 21.75;
Kuldfrubla 1250; Kuldfrank 50.00.

ETA. Berliin, 20. märtsil. Raefterling
1333.65; dollar 304.69; Hollandi guldenid
11263.70.

ETA. London, 20. märtsil. New-York
4.38 1/2, Montreal 4.53; Pariis 48.77 1/2;
Brüssel 51.80; Berliin 1295; Rooma 86 1/2;
Selsweet. 22.49 1/2; Amsterd. 10.56 1/2; Madrid
28.22 1/2; Nifjabon 4 1/2; Wien 29500; Stof-
holm 16.72 1/2; Kristiaania 25.05; Kopenhaa-
gen 20.65; Ahten 100; Rio de Janeiro 7 1/2;
Buenos Aires 45 1/2.

Wastutaw toimtaja: Joh. Wiif.
Wäljaandja Oiaühifus „Teataja“.

Metsamaterjaalide otsjon.

Enampa kum'fel müüakse 28. märtsil s. a. k. 10

Paides, Müüti uul. nr. 26. Järva maakonna met'amaterjaalide, järgmistes üfjufes, arwul ja algus-
hindadeaga.

Ratwa met'konnas.

- 1) Rihnu wahikonnast: 91 kuufepalli 1718 l. j., algushind 18898 mrl. laugus 12 wersta Järva-Jaani jaamast.
- 2) Rarja Aru wahikonnast: 183 kuufepalli 3110,5 l. j., algushind 40437 m., laugus 8 wersta Esna jaamast.
- 3) Seidla Aru wahikonnast: 200 kuufepalli 5498,5 l. j., algushind 60352 m., laugus 22 wersta E-hie jaamast.
- 4) Suringu ja Rabeli wahikondadest: 105 kuufepalli 1780 l. j., algushind 21360 marfa, laugus 14—17 wersta Japa jaamast.
- 5) Kõigi wahikonnast: 74 kuufepalli 1191,5 l. j., algushind 14298 marfa, laugus 12 wersta Tapa jaamast.
- 6) Luringu wahikonnast: 123 kuufepalli 1910 l. j., 2 kuuma katebalku 27 l. j., algushind 25181 marfa, laugus 9 wersta Järva-Jaani jaamast.
- 7) Alou Räärilew wahikonnast: 179 kuufepalli 2020 l. j., algushind 32219 m.
- 8) Sealsamas: 494 kuufepalli 7237 l. j., algushind 72370 marfa.
- 9) Wiimaste 2 üfuste laugus 22 wersta Leht: jao-wait.
- 9) Dina wahikonnast: 24 männapalk. 845 l. j., 63 kuufepalli 801,5 l. j., algushind 9774 marfa, laugus 3—4 wersta Järva-Jaani jaamast.
- 10) Rabeli wahikonnast: 102 kuufepalli 1000,5 l. j., algushind 10.005 m., laugus 12 w. Tapa jaamast.
- 11) Rihme wahikonnast: 138 kuufepalli 2317 l. j., algushind 27804 m., laugus 13 wersta Järva-Jaani jaamast.
- 12) Mägij-Rurifoo wahikonnast: 233 kuufepalli 3129 l. j., algushind 37548 m., laugus 17 w. Lehtje jaamast.

Purbi met'konnas.

- 13) Palimaste wahikonnast: 247 kuuma kuufepalli 45515 l. j., algushind 50.067 m.
- 14) Sealsamas 59 toorest kuufepalli 1166 l. j., algushind 13992 m. Wiimaste lahe üfuste laugus 13—14 w. Paide jaamast.
- 15) Kuufitu wahikonnast: kuufepalli — 33 toorest 420 l. j. ja 3 kuuma 32 l. j., algushind 5844 m., laugus 8 wersta Esna jaamast.
- 16) Aru wahikonnast: 9 kuuma kuufepalli 159 l. j., algushind 1431 m., laugus 4 wersta Esna jaamast.
- 17) Enala wahikonnast: 9 toorest kuufepalli 159 l. j., algushind 2067 marfa laugus 8 wersta Paide jaamast.

Wakumifed mõiwad olla innifed ja fuufonaifed. Üh's paffumifega tuleb
esardõfjatel 10 protf. palutawa üfufe algushinnast ajutife otfjoni kommisjonile
fifsewa sta. Lähemaid teateid faab Järva maakonna ja kohalifstudele metsfondade
met'fajulematelt.

Wetfabe peawatitfufus.

Eestonia teater

Reinvald, 22. märtsil.

Marion

Walter Bromme operett 3 w.

Algus kell pool 8 õhtul.

Reinvald, 23. märtsil

Dr. Hilma Rantala talas-
tugu tennise.

„Saarimaa“

Reinvald, 24. märtsil

Algus kell pool 8 õhtul.

Reinvald, 25. märtsil

Dramateater

Reedel, 24. märtsil

Esietendus:

Gustav Dami's

„Rosjapetsa“

Kolmandal 3 vaatustel.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Algus kell 8 õhtul.

Dr. Artur Tamm

Esie- ja suguhäigused.

Wastuõmimine

igapäew kell 4—1/2 p.

Saani tänaval nr. 6, krt. 8.

(Krediit panga majas).

Rõnetaat 14—13.

689

Dr. Bezold

(Esie- ja suguhäig.)

S. Karia tän. 12, lõunaküla

11—12 ja 6—7.

4718

Ämmaemand

Wäike-Ameerika tän. 24 krt. 18.

955

Roomaupidamise

turfused

6. Pärnu mnt. 16

Eriliseks ümbruseks.

Sans Margens.

794

O. A.

„Maamees“

Tallinn, Pilt tän. nr. 12.

Rõnetaat 18—26.

955

Soomitat ladust:

Raudplekki mitm. raskus.

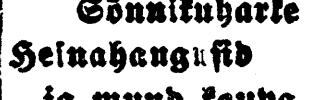
Walget plekki J.C.

Sõnnikuharke

Selnahangusid

ja muid kaup.

958

Tallinnas, Südalinnast mitte

kaugel

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

955

Eestonia kontsertsaal.

Reinvald, 22. märtsil 1922.

Suntud omapäraste lauludest looja ja laulja

Isa Kremer'i

ainuke kontsert.

Klaweril: Kurt Setzel.

Ehemalest eeskawade.

992

Algus kell pool 8 õhtul.

Põhja Panga

korraline

peatsoolet.

peatsoolet ära 23. aprillil kell 12 päewal. Panga

ruumides — Suur Karia uul. nr. 20.

Päewakord:

1. Koosoleku juhataja ja protokolli kirjutaja valimine.

2. 1921. a. aruande kinnitamine ja puhta talu jaotamine

3. Panga alaliste uue wäljaande 5.000.000 marka wäär-

tutes, realiseerimise aja pikenemine.

4. Uute osalendade awamise küsimus.

5. Panga juhatuse, nõukogu ja rewisjonit kommisjoni

liikmetele talu aruandamine.

6. Wäljastatud põhikirja järele.

Kui selle ko. oleks tarwiline arm altsionäärde kofku ei

tule, siis peetakse teine peatoosolek 7. mail kell 12 päewal ni-

metatid ruumides ja sellejama päewal. era järele ära, mis kofku

tiinud altsionäärde armu peale waatamata põhikirja § 57 alu-

tel otsewõimuline on.

953

Põhja Panga juhatus.

Wiru Panga osanikkude

korraline peatoosolek

peatsoolet ära 1. aprillil j. a. kell 6 p. l. panga

ruumides, Klaweris, Karia uul. nr. 17.

Päewakord:

1) Koosoleku walimine, juhataja ja kirja-

toimetaja walimine.

2) 1921 a. aruande kinnitamine.

3) 1921 a. puhtalasu jaotamine.

4) 1922 a. kulude eelarwe kinnitamine.

5) Walimised põhikirja järele.

6) Koosolek asjad.

Täheleandus: Altsion, mis ettenähtaja isiku peale wälja antud,

annawad hääleõiguse ainult siis, kui need wähe-

malt 7 päewa enne koosolekut panga juhatusele

ettenäidatud ja kuni koosoleku lõpuni mitte wälja

antud (§ 58).

953

Tallinn, linna koostalitluse poolt

korraldatawad ühetunnised

teeduturfused

awatakse esmaspäewal, 27. märtsil j. a. linna kait-

setsoolit ruumides, Karia uul. nr. 12.

Spem 10 300 marka.

Ojandajate üleskirjutamine igapäew kooliruumides kella

12—2.

950

Linna koostalitlus.

Willu

linna punda ja neela wiist.

Sans Spider, Ahju tän. 18, Tallinnas.

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

957

Heina- ja miljanipuu

masinad ja habuferehad

Ameerika Deering, Rootsi Biting ja Salsa-

maa Delma (Deeringi süsteemiline) ladus saa-

bawal 1922. aastal märtsi alandatud hinda-

dega. Tagawara jaob nende ja teiste masi-

naate jaoks alati ladus.

Res wiimast reetead aratufutada

foomib, rutatu ofimiseega.

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953

953